

Roštilj ili revolucija

Izvor: Danas, 06.05.2017.

Autor: Zoran Stojilković. -

Četvrtak, 27. april Na nagovor svoga fakultetskog „klasića“ Zdravka pristajem da vodim dnevnik za Danas. Smatrao sam javno vođenje dnevničkih beleški zapadanjem u ego-trip i odbijao.

Pristao sam zbog toga što se radi o prvomajskoj nedelji i izazovu pokušaja da se insajderski iz sindikata napravi uvid u anatomiju naših naravi i spremnosti na samoangažovanje. Unutar prvomajske simbolike to dobija razmere borbe za reinterpretaciju značaja i značenja. Pojednostavljeno, dilema je: roštilj ili revolucija? Jednosatni intervju sa Mirom Čvorić na TV AS u Šapcu. Ogroman prostor i prilika. Nastojim da razgovor dramaturški podignem na nivo samopropitivanja i odgovora na dileme koje se otvaraju pred svakim od nas poput one kako smo se našli tu gde smo i ima li nam izlaza. Insistiram na tome da smo sindikat svi mi a ne tamo neki drugi koje ćemo naknadno kritikovati. Sasvim drugi, osmominutni format i poruka na kulturnom Kažiprstu kod svoje omiljene eksstudentkinje Suzane Trninić.

Fokusiramo se na zahteve, posebno na one razumljive i krajnje apatičnim vezane za povećanje zarada i smanjenje nejednakosti. Svesno potenciram umesto populističke retorike hladni govor brojki i na sopstveno izvlačenje zaključaka svakog gledaoca. Samo, nije li to u zemljama poput Srbije unapred izgubljena bitka? Tekst za praznični Danas, kao i za Slobodnu Evropu, redakciju u Pragu. Insistiram na tome da smo sindikat svi mi koji smo nezadovoljni i kritični prema neoliberalnom paklu ojačanom partijskim kapitalizmom. Pitanje svih pitanja je kako preći put od sveprisutnog nezadovoljstva do protesta a onda od parcijalnih protesta do umreženog pokreta za promene?

Petak, 28. april Uz naš zaista ažurni sajt i prisustvo na Fejsu i Tviteru odvija se bitka za kakvu takvu prisutnost u

medijima. Tu su Dijanino Talasanje, novosadski Omladinski radio i poneki štampani mediji.

Na sreću tu su i Insajder Net, Panpres, brojni drugi portali – koji vode najčešće moji bivši studenti koji pokušavaju da prežive ali i da istovremeno sačuvaju profesionalni integritet. Poslednji dogovor sa kolegama iz SSS oko organizacije protesta. Lične nepoznanice oko studenata i oblika njihovog prisustva na našem protestu. Ne bih voleo da slutim, ali kao da ipak neće doći do masovnijeg susreta radnika i studenata poput onih na trgovima Pariza ili Atine. Današnji dan je inače još za nas jedan važan datum – Međunarodni dan bezbednosti i zaštite na radu. „Nezavisnost“ je na Terazijama izvela jednogminutni performans „Tišina se jače čuje“ – simbolički sa 42 aktivista i aktivistkinje sa šlemovima u sećanje na 42 radnika poginula na radu. Ja sam za to vreme u galeriji RTS sa drugima delio plakete za unapređenje i kvalitetno organizovanu zaštitu na radu podsećajući da su težnja da se štedi na svakom trošku kao i istovremena beda i iznuda da se prihvati posao bez obzira na nepostojanje zaštite osnovni uzroci tragedija na poslu. U svakom slobodnom trenutku sam već drugi dan prikovan za televizor u vezi sa vestima iz Makedonije. Fasciniran sam merom sklonosti manipulaciji i učitavanja u događaje oko „spontanog“ upada građana u parlament nakon proglašenja predsednika Saborja. Nekritički se glorifikuje jedna ili druga strana, a ja sa zebnjom i sećanjem na devedesete gledam kako voditelji i prisutni „analitičari“ na pojedinim privatno-državnim televizijama kao da žale što nema više razbijenih glava i priželjkuju radikaliziju sukoba. Subota, 29. april Vikend jedne (a)tipične porodice. Emilija je sa svojim iz Treće gimnazije otišla na prazničnu ekskurziju tri B – Beč, Bratislava, Budimpešta, a Jelena i ja idemo u vikendicu na Borskom jezeru. Starija kćerka Ana vrši poslednje pripreme pred odlazak u sredu na odbranu doktorata o izbornim kampanjama u Lidsu. Deluje preterano patetično i pastoralno ali jezero i zelenilo, širina i mirisi i zvukovi prirode jako znače svakome ko kao ja decenijama živi u soliteru, u stanu bez terase i u jednoj od najprometnijih

beogradskih ulica. Nedelja, 30. april Budim se ujutru rano kao veštac i počinjem da razmišljam o svom obraćanju na prvomajskom protestu.

Imam tremu, ali i dilemu šta reći ljudima o danu posle 1. maja. Poslednji i ujedno prvi put sam pred masom od par hiljada ljudi govorio studentima na platou ispred Filozofskog davne 1996. godine. Masa je skandirala „Bando crvena“ a ja levičar i sindikalist. Uspeo sam da kažem da su zaista banda, ali da sa levicom i crvenim nemaju ništa jer ne mogu ni da pocrvene od sramote i stida. Verovatno me je najviše „proslavila“ nažalost gotovo proročka izjava da je svaka vlast poput intimnog rublja - počinje neugodno da miriše ukoliko se strogo ne kontroliše i ne menja bar s vremena na vreme. Ručak sa Dekijem, Tijanom i malom Ivom i Ogijem i povratak za Beograd.

Ponedeljak, 1. maj I bi protest. Višestruko veći broj od 3.000 učesnika koliko smo zajedno sa samostalcima planirali i očekivali na treći neradni dan. Ljuba Orbović, ja ali i svi prisutni sa zadovoljstvom konstatujemo da imponuju masovnost učesnika, dobra organizovanost i energija i disciplina. Sindikati, bar ova dva reprezentativna, nisu očito tek kula od karata. Kao što to i naručena javnost i većina medija, posebno elektronskih, izveštavajući sa protesta pokušava da kaže, poredeći učesnike sa brojem ljudi na urancima. Verujem da i oni na urancima podržavaju naše zahteve ali su izgleda izgubili veru da se nešto da promeniti. Pitam se zašto im treba prećutkivanje ili laž o tek nekoliko stotina učesnika protesta. Otuzno slugeranjstvo istovremeno dok se višestruko veća pažnja posvećuje boravku premijera-predsednika u Kolubari i obećanjima o investicijama ali i značajno većim zaradama i minimalcu. Pitam se samo da li se to vidi i kao rezultat delovanja sindikata ili tek kao dobra volja i pregnuće vođe? Moja Ana smatra sa pravom da bi nam puno značilo i prisustvo i podrška „selebritija“ - glumaca, sportista, profesora, umetnika, ali i samih novinara ... koje vole i učesnici i kamere. No kao da za njih sindikalni protest nije dovoljno in ili jednostavno ne žele da vide u kojoj meri je i njihov položaj prekarizovan.

Utorak, 2. maj Neverovatno miran i spokojan dan. Prikupili smo se tokom dana u kući. Lako me nerviraju medijski komentari o lenjosti kao našoj nacionalnoj disciplini i čak četiri dana nerada iako je broj prazničnih dana u nas jedva oko evropskog proseka. Pišem izveštaje o urađena četiri master rada - dva se odnose na problem poverenja u političke i civilne aktere, jedan na sindikate a jedan na suprotni deo socijalnog polja - na ekonomske elite. Problem odnosa poverenja i politike i uloga vođa je neka vrsta evergrina među studentima. Imaš poverenja u nekoga ako veruješ da ti govori istinu, ispunjava obećanja i bar ostavlja utisak da se ponaša u skladu sa našim osećajem pravičnosti. Ko su takvi likovi u našem javnom i političkom prostoru? Jelena misli da sam ja prilično bez svojih zasluga sretan čovek. Radim posao koji volim i od koga mogu da živim. Nemam šefa koji mi gužva karakter - na fakultetu su mi to bili Radoš Smiljković i Vukašin Pavlović, koji su me štitili i podsticali moju autonomiju i zaista ispunjavaju sve odlike pravih prijatelja. Neposredno okruženje mi je uglavnom mentalno zdravo, solidarno i umreženo, što nije čest slučaj. I ne moram da se savijam i budem u koruptivnim odnosima. Zaista sam sretan, ali je to izgleda istovremeno i objašnjenje za spoj profesure i delovanja u sindikatu. I jedno i drugo pomažu da hodaš uspravno i znaš šta je pristojan rad i život.

Sreda, 3. maj Danas je Dan slobode medija koji dočekujemo u stanju preventivno okupiranih medija, pada profesionalnih standarda i (auto)cenzure ojačane ultimatumima oglašivača. Pilac i naša grana KUM - kultura, umetnost, mediji, je zajedno sa novinarskim udruženjima pozvala, sa pravom, na simboličnih pet minuta gromoglasne tišine. Parafrazirajući Šumpetera reći ću da kada loše i jednostrano informisani izlazimo na izbore, onda to radimo sa manje energije i znanja nego pri odlasku u običnu, svakodnevnu kupovinu. Posledice već četvrtvekovne takve prakse su vrlo vidljive.

Autor je profesor Fakulteta političkih nauka u Beogradu i predsednik UGS „Nezavisnost“